

KİVDF

Layihənin istiqaməti:
"İctimai və dövlət maraqları"

Azərbaycan milli musiqisinin tarixi mənbəyi minilliklərin dərin qatlarına gedib çıxsada, XX əsrin əvvəlində dahi bəstəkarımız Üzeyir bəy Hacıbəyli Avropa anamlı musiqi yaradıcılığının əsasını qoyaraq, musiqi mədəniyyəti tariximizdə keyfiyyətə yeni bir səhifə açdı. Üzeyir Hacıbəylinin 1908-ci ildə səhnəyə qoyulmuş "Leyli və Məcnun" operası ilə əsası qoyulan Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbi ötən əsrdə öz inqilab dövrünü yaşadı və Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Cövdət Hacıyev, Niyazi, Səid Rüstəmov, Tofiq Quliyev, Arif Məlikov, Vasif Adıgözəlov, Firəngiz Əlizadə kimi dünya miqyaslı dahi sənətkarlar yetişdirdi. Azərbaycan musiqisinin çox qısa zaman kəsiyində təşəkkülüb bir sıra yeniliklər və əlamətdar hadisələr tarixində yaddaşında qaldı. Bu əlamətdar hadisələrdən biri də Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının yaranması idi.

Azərbaycan bəstəkarlarının ayrıca təşkilatlanma prosesinə 23 aprel 1932-ci il tarixli "Ədəbi-bədii təşkilatların yenidən qurulması haqqında" qərarı təkan verib.

1934-cü il iyun ayının 30-da 17 nəfərin, o cümlədən Üzeyir Hacıbəyli, Əfrasiyab Bədəlbəyli, Zülfüqar Hacıbəyov, Niyazi və başqalarının iştirakı ilə keçirilən təsis yığıncağının günü - musiqi tarixində Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının yaranma günü kimi qəbul edilib.

Bəstəkarlar İttifaqının uzunmüddətli strategiyasını hazırlamaq üçün onun başında elə ilk illərdən məhz Azərbaycan musiqisinin xidmətində dayanmış şəxsiyyət və nüfuz sahibinin, böyük şəxsiyyətin durması tələb olunurdu.

1937-ci il fevralın 15-də Bəstəkarlar İttifaqında növbəti hesabat-seçki toplantısı keçirilir və təşkilata sədr seçilən Üzeyir Hacıbəyov çox mürəkkəb və ziddiyyətli bir şəraitdə ona başçılıq etməyə başlayır.

Ü.Hacıbəyovun təşkilata sədrlik etməsi ilə İttifaqın təşəkkül prosesi məqsədyönlü xarakter alıb və qısa zaman kəsiyində onun nüfuzu, fəaliyyət dairəsi genişləniib, sıraları istedadlı gənc milli kadrlarla xeyli artıb.

Yarandığı ilk illərdə cəmi bir neçə milli kadrların təmsil olunduğu İttifaqda 1948-ci ilin əvvəlində 55 üzv - 45 nəfər bəstəkar və 10 nəfər musiqişünas vardı. Hazırda Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının 162 üzvü var ki, onlardan da 85 nəfəri bəstəkar, 77-si isə musiqişünaslardır.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının səmərəli fəaliyyətində ulu öndər Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olub. H.Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə başqa sənət adamları ilə yanaşı Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının üzvlərinə - bəstəkar və musiqişünaslara çox böyük qayğı və ehtiramla yanaşıb.

Hələ 1969-1982-ci illərdə SSRİ-nin digər respublikaları ilə müqayisədə böyük teatrların səhnələrində, əzəmətli konsert salonlarında Azərbaycanın görkəmli bəstəkarlarının səhnə əsərlərinin tamaşaçılara qoyulması, simfonik və kamera musiqisinin uğurla səsləndirilməsi bilavasitə cənab Heydər Əliyevin dəstəyi ilə həyata keçirilirdi.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu gün onun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqına, ümumiyyətlə, musiqi mədəniyyətinin inkişafına dövlət səviyyəsində qayğılı musiqi ictimaiyyəti tərəfindən böyük razılıqla qarşılıdır.

Yarandığı gündən musiqi mədəniyyətinin inkişafında çox əhəmiyyətli rol oynamış Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqına böyük sənətkarlar, şəxsiyyətlər rəhbərlik ediblər. Üzeyir Hacıbəyildən sonra İttifaqa yaradıcılıq proseslərinə təkan verən, bəstəkarlara dayaqlı olan, onların problemlərinin həllində

85 ilə sığan böyük fəaliyyət

30 iyun Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının yarandığı gündür

kömək olan Səid Rüstəmov, Qara Qarayev, Aqşin Əlizadə, Tofiq Quliyev, Vasif Adıgözəlov kimi şəxsiyyətlər rəhbərlik ediblər.

Hazırda təşkilatın başında Q.Qarayev məktəbinin ən parlaq nümayəndələrindən biri olan və beynəlxalq aləmdə öz sözünü deyən, yüksək nüfuz qazanmış bir şəxsiyyət - Respublikanın xalq artisti, professor, YUNESKO-nun "Sülh artisti", "Şöhrət" (2007) və "Şərəf" (2017) ordenli, AMEA-nın müxbir üzvü (2017) Firəngiz Əlizadə durur. Firəngiz Əlizadə özündən əvvəlki rəhbərlərin yolunu layiqincə davam etdirir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı öz üzvlərinə düşən məsuliyyətli vəzifəni bu gün də davam etdirir və professional musiqiçilərimizin formalaşmasında, musiqi xəzinəmizin yeni-yeni əsərlərlə zənginləşməsində, mədəniyyətimizin bütün dünyada təbliğində müstəsna işlər görür.

Son illərdə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında yaranan ənənəvi tədbirlərdən biri də "Müasirlərlə dialoq" silsilə görüşlərinin keçirilməsidir. Ziyalılarımızın xalqa tanıtılması, onların tövsiyələrindən bəhrələnmək, cəmiyyət

nəlxalq Şəki Musiqi Festivalı qədim tarixə və zəngin musiqi ənənələrinə malik olan Şəki şəhərində iyunun 29-dan iyulun 3-dək artıq 10-cu dəfə böyük müvəffəqiyyətlə keçiriləcək. Bu festivalın əsas məqsədi qədim dövrlərdən Azərbaycan şəhərlərindən keçən tarixi "İpək yolu"nun əhatə etdiyi Şərqi və Qərbi dünyasının bir çox xalqlarının arasında musiqi vasitəsilə dialoq quraraq, qarşılıqlı mədəni əlaqələri genişləndirməkdən ibarətdir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının üzvləri Azərbaycan hökuməti, Heydər Əliyev Fondu, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə keçirilən Mstislav Rostropoviç adına, Qara Qarayev adına, eləcə də Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalında da yaxından iştirak edir. Həmin festivallarda bəstəkarlarımızın əsərlərinin dünyanın bir çox ölkələrindən dəvət olunmuş musiqi ifaçıları və kollektivlər tərəfindən səsləndirilməsi, milli bəstəkarlıq məktəbinin nailiyyətlərini nümayiş etdirir. Müasir Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin qurucusu, Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin yaradıcısı Üzeyir Hacıbəylinin xatirə

rin, konsertlərin və festivalların keçirilməsi respublikamızın musiqi həyatında əlamətdar hadisələrdəndir. Dünyasını dəyişən ustad sənətkarlarımızın xatirəsi Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında daim anılır və müxtəlif xarakterli tədbirlərlə - konsertlərlə, konfranslarla, anim mərasimlərlə qeyd olunur. Musiqişünaslığımıza həsr olunmuş elmi-praktik konfranslarda alimlərin elmi yaradıcılığına nəzər salınmaqla yanaşı, xüsusilə musiqi elminin bir sıra problemlərinin önə çəkilməsi diqqəti cəlb edir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının beynəlxalq əlaqələri genişdir. Xarici bəstəkarların, dirijorların və musiqi ifaçıların respublikamıza gəlişi və konsertlərinin, öz konsertlərində Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini səsləndirmələri, xarici ölkələrdə bəstəkarlarımızın əsərlərini ifa olunması Azərbaycan peşəkar musiqisinin müasir dövrdə dünya miqyasında tanınması və təbliği sahəsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Beynəlxalq əlaqələrin yaranmasında, inkişafında İttifaqda keçirilən görüşlər də əlamətdar olub.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının respublika üzrə beş bölgə təşkilatı açılmışdır: Naxçıvan, Qarabağ, Gəncə, Lənkəran, Şəki şəhərlərində fəaliyyət göstərən musiqi xadimlərinin - bəstəkar və musiqişünasları öz ətrafında cəmləndirən bu bölgə təşkilatlarında səmərəli iş aparılır. Burada mütəmadi olaraq ABİ-nin səyyar plenumları və müxtəlif tədbirlər keçirilir.

Bəstəkarlar İttifaqının qurultayları, plenumları, müxtəlif musiqi tədbirləri - müsabiqələr, festivallar və s. həmişə Azərbaycanın musiqi həyatında diqqəti cəlb edir. Bəstəkarların yaradıcılığında, ümumilikdə Azərbaycan musiqisində mərhələ təşkil edən əsərlərin yaranması və səsləndirilməsi də çox hallarda qurultaylar, plenumlar və festivallar zamanına təsadüf edir. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı tərəfindən təşkil olunan plenumlar, adətən, musiqinin müxtəlif janrlarına həsr olunur: simfonik musiqi, kamera-instrumental və vokal musiqi sahəsində, xalq çalğı aletləri orkestri üçün yazılmış əsərlərə həsr olunmuş plenumlar diqqətəlayiqdir. Həm bəstəkarların yeni yazılan əsərlərinin geniş ictimaiyyətə təqdimatı baxımından, həm də bəstəkarın özünün, bir növ, yaradıcılıq hesabatı kimi.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının prioritet fəaliyyət istiqamətlərindən biri də gənclərin yaradıcılığı ilə bağlıdır. ABİ-nin sıraları daim genişləniir, gənc bəstəkar və musiqişünaslar təşkilatı üzvü qəbul olunurlar. İttifaqın idarə heyəti istedadlı gənc bəstəkar və musiqişünaslarla yaradıcılıq işi aparır, onları istiqamətləndirir. Bəstəkarlar İttifaqı mütəmadi olaraq gənclərin yaradıcılığına həsr olunmuş festivallar, plenumlar, konsertlər, konfranslar və simpoziumlar keçirir. Onların əsərləri xarici ölkələrdə də yayılır. Gənc bəstəkarlar Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının keçirdiyi simfonik, kamera, xor, vokal-simfonik, uşaq musiqisi, xalq çalğı aletləri orkestri üçün yazılmış yeni əsərlərə həsr olunan bütün plenumlarda, festivallarda, müsabiqələrdə iştirak edir, onların ən yaxşı əsərləri televiziya və radio dalğalarında səsləndirilir.

Fəaliyyət göstərdiyi 85 illik böyük hadisələrlə zəngin zaman kəsiyində Azərbaycan bəstəkarlarını və musiqişünaslarını öz sıralarında birləşdirən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı nüfuzlu yaradıcılıq birliyi kimi ölkəmizin mədəni həyatında fəal iştirak edir, yüksək səviyyəli musiqi əsərlərinin yaranmasına, hətərlərə dəstək verir, özünün rəngarəng, əhəmiyyətli tədbirləri ilə musiqi həyatında daim canlanma yaradır və bundan sonra da bu istiqamətdə fəaliyyətini davam etdirəcək.

İttifat HACIXANOĞLU

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kəltüv İnförmasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.

yət və şəxsiyyət anlayışı hər zaman olduğu kimi bu gün də aktualdır. Azərbaycan cəmiyyətinin tanınmış simaları ötən illər ərzində bu layihənin qonağı olublar.

Fəaliyyət göstərdiyi böyük hadisələrlə zəngin zaman kəsiyində bəstəkar və musiqişünasları bir yerə cəmləyən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı nüfuzlu yaradıcılıq birliyi olaraq, ölkəmizin mədəni həyatında fəal iştirak edir, yüksək səviyyəli musiqi əsərlərinin yaranmasına hətərlərə dəstək verir, özünün rəngarəng, əhəmiyyətli tədbirləri ilə musiqi həyatında daim canlanma yaradır.

Azərbaycan peşəkar musiqisi təşəkkül tapdığı zaman ərzində dünya musiqi xəzinəsinə ölməz əsərlər bəxş edib və Azərbaycan bəstəkarları XXI əsrə böyük sərvətlə, musiqi xəzinəsi ilə daxil olmuşlar. Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı öz missiyasını bu gün də davam etdirir. Belə ki, bu gün peşəkar musiqiçilərimizin neçə-neçə nəsillərinin formalaşmasında, musiqi xəzinəmizin yeni-yeni əsərlərlə zənginləşməsində, mədəniyyətimizin bütün dünyada təbliğində ayrı-ayrı sənətkarların fərdi istedad və bacarığını qeyd etməklə bərabər, bu insanları doğma, isti bir ocaq kimi öz ətrafında cəmləyən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının müstəsna rolu dənilməzdir.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı Respublikanın musiqi həyatında fəal iştirak edir. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun Xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən beynəlxalq miqyaslı layihələrdə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının əməkdaşlığı önəmlidir. Xüsusilə "Üzeyir Dünyası", "Muğam ensiklopediyası" layihələrinin, "Muğam Aləmi" Beynəlxalq Musiqi Festivalının bədii rəhbəri kimi Bəstəkarlar İttifaqının sədri Firəngiz Əlizadənin fəaliyyəti qeyd olunmalıdır.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının təsis etdiyi və geniş vüset aldığı "İpək yolu" Bey-

si Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında daima yad edilir.

Təsədüfi deyildir ki, Firəngiz xanımın təşəbbüsü ilə dahi Üzeyir bəy xatirəsi bir daha əziz tutularaq "Üzeyir Hacıbəyli" Fəxri medalı təsis olunub. Medalın ilk nüsxəsi də Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında müstəsna xidmətlər göstərmiş dahi bəstəkar, müasir Azərbaycan musiqi sənətinin banisi, görkəmli musiqişünas-alim, publisist, dramaturq, pedaqoq və ictimai xadim Üzeyir Hacıbəylinin anadan olmasının 120 illik yubileyi münasibətilə birinci muğam müsabiqəsi keçirilib. 2008-ci ildə dahi bəstəkarın həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş "Üzeyir dünyası" layihəsi işi üzü görüb. Həmin nəşrə "Ömür salnaməsi", "Üzeyir Hacıbəyli ensiklopediyası", "Bədii və publisistik əsərlər" kitabları, "Leyli və Məcnun", "Koroğlu" operaları və "O olmasın, bu olsun", "Arşın mal alan" musiqili komediyalarının klavir, libretto və CD-ləri daxildir. Bunlardan əlavə, 2009-cu ildən etibarən ənənəvi olaraq bir çox ölkələrdən dünya şöhrətli musiqiçiləri bir araya toplayan Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı təşkil edilir.

2013-cü ildə Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü və dəstəyi ilə 1945-ci ildə Üzeyir Hacıbəylinin eyniadlı operettası əsasında ağ-qara formatda çəkilən, Azərbaycan kino sənətinin əfsanəsi olan "Arşın mal alan" filmi bərpə edilərək rəngli versiyada hazırlanıb.

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqında bəstəkarların yubileylərinin qeyd olunması, onların xatirələrinə həsr olunmuş mərasimlə-